

en Wales bezig aan de oprichting van een directoraat van geneeskundige onderwijscentra. Er zijn thans ongeveer 30 clinical tutors in het Verenigd Koninkrijk en iets minder geneeskundige onderwijscentra; men beschouwt tegenwoordig een streekziekenhuis als onvolledig indien het niet een dergelijk centrum omvat. De centra zijn aantrekkelijk ingericht met bibliotheek, studielokalen, audiovisuele apparaten, bar- en clublokalen. Voor drukbezette artsen zijn er lunch-time sessions. De grote moeilijkheid is het aantrekken van docenten. (*Brit. med. J.*, 4 dec. 1971 bl. 572).

Vroege mobilisatie na myocard-infarct. Terwijl de cardiologen enerzijds aandringen op onmiddellijke immobilisatie bij het begin van een myocardinfarct, gaan zij thans aan het achter-eind van de ziektegeschiedenis knabbelen aan de bedrustperiode; hierbij is de economische factor een belangrijke aansporende factor. In de jaren 1925-1935 werd een bedrustperiode van 6-8 weken noodzakelijk geacht. LEVINE, met zijn „armchair method”, was vermoedelijk de eerste die trachte infarctpatiënten vroeger te mobiliseren. BRUMMER en medewerkers (Finland) hadden bij een retrospectief onderzoek van 1682 lijdende aan myocardinfarct vastgesteld dat in de periode 1962-64 met een gemiddelde immobilisatieduur van 10,2 dagen geen slechtere resultaten waren bereikt dan in 1952-54 met een gemiddelde immobilisatieduur van 16,2 dagen. In 1967 vergeleken GRODEN en medewerkers in Schotland de uitkomsten van kortere (14 dagen) en langere (25 dagen) immobilisatie, en vonden geen verschil. Hun patiënten werden op de 15e dag gemobiliseerd, en dit is in de Britse ziekenhuizen algemene regel geworden. In het *Lancet* van 18 december 1971 (bl. 1331) publiceren JANE E. HARPUR en haar medewerkers een artikel waarin zij aantonen dat er ook bij nog kortere immobilisatie geen verschillen behoeven te worden gezien. Zij behandelden een groep infarctlijders (95 patiënten) met absolute bedrust gedurende 8 dagen, gevolgd door een week ziekenhuisverblijf met voorzichtige mobilisatie onder toezicht, en ontslag op de 15e dag. Een andere groep vergelijkbare patiënten (104 patiënten) werd pas na 21 dagen gemobiliseerd en op de 28e dag ontslagen. De resultaten bij de vroeg-gemobiliseerde patiënten waren niet slechter dan die bij de laat-gemobiliseerde. Bij dit onderzoek werden bepaalde patiënten wegens vermoedelijk verhoogd risico uitgesloten, zodat men niet kan spreken van een dubbel-blinde techniek. In een editorial (*ibid.* bl. 1359) wordt, met erkenning van de waarde en het nut van kortdurende immobilisatie, gewaarschuwd voor een ongeavanceerde toepassing ervan. Patiënten met decompensatie, met röntgenologisch vastgestelde hartvergroting of aneurysma, aanhoudende hartpijn, recidiverende aritmieën of herhaalde infarcering hebben langer rust nodig. Verdere risico-factoren zijn een anterior-infarct, decompensatie van de linker hartkamer, aanhoudende sinus-tachycardie, frequente perioden van ventriculaire tachycardie gedurende de eerste ziektedagen. Voorts is een afgestemd programma van geleidelijke activiteitenvermeerdering na de absolute rust noodzakelijk.

JAPAN

LH-RH als contraceptivum. Luteïnising hormone releasing hormone is een substantie uit de hypothalamus die de hypofyse aanzet tot afgifte van LH (luteïnising hormone). Volgens de laatste berichten bestaat de mogelijkheid dat het kort geleden synthetisch bereide LH-RH (zie vorig jaar bl. 1666) én als vruchtbaarheidsfactor én als contraceptivum kan worden gebruikt. Bij de eerste klinische onderzoeken in Mexico en Japan zijn bemoedigende resultaten verkregen. Dr. ANDREW SCHALLY van de Tulane University voorspelt

Ned. T. Geneesk. 116, nr. 2, 1972

dat de nieuwe stof als contraceptivum clomifeen en gonadotrofine zal kunnen vervangen. Het synthetische product wordt in nanogrammen ($1 \text{ ng} = 10^{-15} \text{ g}$) gedoseerd en is even werkzaam als het natuurlijke hypothalamusextract. Maar in tegenstelling tot dit laatste is het synthetische product even goedkoop te bereiden als aspirine. (*Med. News-Trib.*, 29 nov. 1971.)

VERENIGDE STATEN

WC en milieu-vervuiling. Na de verbrandingsmotor is de WC de grootste milieu-vervuiler, aangezien dit apparaat enorme hoeveelheden water verbruikt, die dan in vervuilde staat in rivieren en zeeën worden uitgestort. Aldus Dr. D. KOONS, voorzitter van een commissie voor de verbetering van het milieu, in Maine/V.S. Hij stelt als alternatief het wederom invoeren van de ouderwetse privaten zonder waterspoeling, althans op het land, want in de steden zijn deze meubelstukken onmogelijk. Milieu-hygiënist zijn het erover eens dat het de gunstigste oplossing zou zijn indien de mens zijn uitscheidingsproducten weer rechtstreeks aan de aarde toevertrouwd, waarmee een ecologische cirkelgang wordt gesloten; maar over de methoden waarop men dit kan bereiken, lopen de meningen uiteen. In de landelijke gebieden van de Verenigde Staten beleeft het antieke privaathuisje een comeback. Zonder WC's zou volgens Dr. KOONS 1/10 van het tegenwoordige watergebruik reeds aan de behoefte voldoen. — Dergelijke overwegingen veroorzaken natuurlijk nogal wat verontrusting; de WC werd nog niet zo lang geleden als een grote stap vooruit in de hygiëne beschouwd. (*Ärzt. Prax.*, 18 dec. 1971 bl. 4714.)

Identificatie van een spoor-feromon. Feromonen zijn substanties die door een individu worden geproduceerd en in uiterst geringe hoeveelheden het gedrag of bepaalde functies van andere individuen kunnen beïnvloeden, misschien via het reukorgaan. Over seks-feromonen is reeds tamelijk veel gepubliceerd. Thans beschrijven TUMLINSON en medewerkers (*Nature, London*, 10 dec. 1971 bl. 348) de isolatie en identificatie van een spoor-feromon („trail pheromone”), geproduceerd door de stadsmieren van *Atta texana*. Het spoor-feromon bleek voor een deel te bestaan uit methyl-4-methylpyrrol-2-carboxylaat. Synthetisch bereide substantie van deze samenstelling bleek effectief bij proeven op werkmieren van *Atta texana*. De substantie werd in sterke verdunningen in cirkels op karton gesmeerd, waarna er twaalf werkmieren op werden losgelaten, die inderdaad het getrokken spoor gingen volgen. Er bleek een ondergrens voor de concentratie te zijn: 0,08 pg/cm ($1 \text{ pg} = 1 \text{ picogram} = 10^{-12} \text{ gram}$). Dat betekent dat 0,33 mg van de stof voldoende zou zijn om een spoor rondom de aarde te trekken. Merkwaardig was, dat sterkere concentraties, bv. 0,8 ng/cm ($1 \text{ ng} = 1 \text{ nanogram} = 10^{-9} \text{ gram}$) afstotend werkten.

M. M. HILFMAN

Binnenland

Commissie onderzoek organisatie vleeskeuring. De ministers van Landbouw en Visserij, Ir. P. J. LARDINOIS, en van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Dr. L. B. J. STUYT, hebben een commissie ingesteld om een aantal problemen rondom de organisatie van de vleeskeuring te gaan onderzoeken en hierover voorstellen uit te werken.

De Commissie Vleeskeuring zal in de eerste plaats en op korte termijn voorstellen moeten uitwerken, die nodig of wenselijk zijn in verband met de overdracht van de primaire verantwoordelijkheid voor de Vleeskeuringswet aan de minister van Landbouw en Visserij.